

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

LOOP UVAJALNI PROGRAM ZA UČITELJE ZAČETNIKE- Avtoriteta in zaupanje v razredu

<https://empowering-teachers.eu/>

Η δημιουργία της παρούσας δημοσίευσης συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα επιχορηγήσεων Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της επιχορήγησης υπ' αριθ. 626148-EPP-1-2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. Η παρούσα δημοσίευση αντανακλά μόνο τις απόψεις του συντάκτη. Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο εθνικός οργανισμός χρηματοδότησης του έργου φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για το περιεχόμενο ή για τυχόν απώλειες ή ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν από τη χρήση της παρούσας δημοσίευσης.

© Avtorske pravice 2021 Partnerstvo LOOP

Ta dokument se ne sme kopirati, razmnoževati ali spreminjati, v celoti ali delno, za noben namen brez pisnega dovoljenja partnerstva LOOP. Poleg tega je treba navesti avtorje dokumenta in vsak ustrezen del izjave o avtorskih pravicah.

Vse pravice pridržane.

Ta dokument se lahko spremeni brez predhodnega obvestila.

Ta projekt je licenciran pod [CC BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

4. Avtoriteta in zaupanje v razredu

A. Kakšna je glavna ideja/cilj/objektiv tega modula:

Avtoriteta in zaupanje sta ključna elementa, na katerih temelji poučevanje. Poučevanje je oblika komunikacije med ljudmi ter delitev prostora in časa. Avtoriteta in zaupanje se morata medsebojno dopolnjevati, da se ustvarijo pogoji, v katerih lahko poteka komunikacija, s čimer se najde pravo ravnovesje, povezano z vsemi predpisi, ki so vzpostavljeni v učilnici.

B. Pričakovani učni izidi:

- Učitelj začetnik bo poskušal prepoznati svoj slog poučevanja in svojo osebnost.
- Mentor bo pridobil dostop do gradiva in informacij, ki mu bodo pomagale poudariti pomen iskanja pravega ravnovesja med avtoriteto in zaupanjem.
- Učitelj začetnik se bo učil kako ohraniti avtoriteto in zaupanje v razredu.

C. Dejavnosti, predstavitve in drugo gradivo vključeno v modul

ELEMENT	Ciljno občinstvo	Vrsta vira	Čas za vire	Območje
4.1 Priročnik za razpravo z mentorjem	Mentor	Priročnik	90 minut	Pedagoško/didaktično
4.2 Predloga za skupinsko delo	Mentor in učitelj začetnik	Priročnik, predstavitev	60 minut + 90 minut	Pedagoško/didaktično

4.1 Priročnik za razpravo z mentorjem je dokument, ki vključuje več dejavnosti za prebivanje ledu in video spodbude za spodbuditev razprave o identiteti učitelja kot strokovnjaka. Mentorju daje tudi nekaj napotkov za izvedbo razprave.

4.2 Predloga za skupinsko delo je konkreten primer dejavnosti, ki jo lahko uporabite za vključitev učitelja začetnika v skupinsko delo. Predvideno je združevanje učiteljev začetnikov ali drugih zainteresiranih učiteljev, ki se ukvarjajo s konkretnimi primeri, v kateri lahko s sodelovanjem uporabijo različna predloga orodja v tem dokumentu. Drugi del dokumenta ponuja sklop idej o tem, kako pristopiti k različnim drugim učnim tehnikam in pristopom, ki vključujejo sodelovanje.

D. Predlogi za izvajanje modula:

Vsebina modula je kratka, a kljub temu obravnava pomemben vidik življenja učitelja v njegovem poklicu. Učitelj začetnik se sam od sebe redko obrne na ta vprašanja, zato je naloga mentorja, da sam določi, kako in kdaj bo obravnaval vprašanje, kdo je učitelj začetnik kot strokovnjak. Najboljše bi bilo, če bi se o tem pogovorila v živo, ena na ena, v prvih mesecih uvajanja. Mentor lahko za pripravo in gradivo uporabi priročnik (4.1).

Drugi dodatek se lahko uporablja neodvisno od prvega (tudi za samostojno učenje učitelja začetnika), saj spodbuja sodelovalno delo. Mentor lahko organizira delavnico v skladu s predlogo ali pa zgolj učitelja začetnika le spodbudi k raziskovanju drugih predlaganih pristopov.

4.1 Priročnik za razpravo z mentorjem

Program usposabljanja za učitelje začetnike že na začetku odpre vprašanje: »kdo sem jaz kot učitelj?« Pomembno je poudariti, da biti učitelj ne pomeni le posredovati znanje in poskrbeti, da učenci dosegajo odlične rezultate pri zahtevanih ocenah akademske uspešnosti. Biti učitelj pomeni - podobno kot biti mentor - graditi odnose in dajati zgled. Zato je izredno pomembno, da si odgovorimo na vprašanje: »kdo sem?«

Modul vsebuje nekaj dobrih izhodišč, ki jih lahko uporabite na začetku uvajalnega procesa, Prav tako omogoča, da se mentor in učitelj začetnik bolje spoznata med seboj.

Pogovor z učiteljem začetnikom lahko spodbudite s pomočjo napotkov, ki jih najdete v različnih videoposnetkih. Še boljše je, če mentor najde ali pripravi nekaj virov, ki so glede na določene okoliščine pomembni za učitelja začetnika.

Stili vodenja razreda: Kateri je vaš slog?

<https://www.youtube.com/watch?V=ciicptkynh4> (4:14)

Videoposnetek govori o štirih različnih stilih vodenja razreda: avtoritarni, avtoritativni, permissivni in popustljivi. Poleg tega so v njem prikazani različni stili vodenja razreda, ki jih lahko mentorji in učitelji primerjajo s svojim stilom vodenja in delijo z drugimi učitelji.

Zdaj lahko mentor vodi pogovor z naslednjimi vprašanji:

- Kakšen je vaš slog vodenja razreda?
- Ali ga želite spremeniti? Zakaj?
- Bi radi preizkusili še kakšne druge stile vodenja razreda?
- Če ste na zadnje vprašanje odgovorili pritrdilno: Kako boste to storili?

Christy Haubegger govori o vplivu njene vzgojiteljice na njeno življenje

<https://www.youtube.com/watch?V=bcgqwtk4zz0> (0:44)

V videoposnetku najdemo resnični primer Christy Haubegger, ki govori o tem, kako vzgojiteljica v vrtcu verjame vanjo in v njene možnosti ter kako to spremeni njeno motivacijo in samozavest v šolskem življenju. Videoposnetek prikaže kako pomembno je razvijati motivacijo in samozavest v razredu. S tem lahko vplivate na življenje učenca.

Po ogledu videoposnetka lahko mentor vodi pogovor z naslednjimi vprašanji:

- Kaj menite o primeru Christy Haubegger?
- Kako si predstavljate njeno življenje brez tega učitelja?
- Ali poznate še kakšne druge primere podobne njenemu?
- Kako pomembno je, da verjamete v sposobnosti vaših učencev?

Učiteljica angleščine Jennifer Brea je v njej videla skriti potencial

<https://www.youtube.com/watch?V=HT6HyX7F7MI> (1:03)

Videoposnetek predstavlja resnični primer Jennifer Brea, ki govori o tem, kako je učiteljica angleščine spremenila šolsko življenje in uvidela potencial svoje šole. To je spremenilo Jennifer, s tem pa tudi njeno samozavest in motivacijo za učenje. Ta videoposnetek prikazuje kako pomembno je razvijati motivacijo in samozavest za prikaz resničnega potenciala vaših učencev. Ne pozabite, da jim lahko spremenite življenje!

Zdaj lahko mentor vodi pogovor z naslednjimi vprašanji:

- Kaj menite o primeru Jennifer Brea?
- Kako si predstavljate njeno življenje brez tega učitelja?

LOOP - Omogočanje stalnega osebnega, poklicnega in družbenega razvoja učiteljev z inovativnimi programi medsebojnega uvajanja

- Ali poznate še kakšne druge primere podobne njenemu?
- Kako pomembno je za vas, da prepoznate potencial učencev?

Motivacija učencev: Model ARCS

<https://www.youtube.com/watch?V=tyu90zk2wua> (4:34)

Videoposnetek govori o modelu ARCS⁴. To je način, kako motivirati učence za učenje. Ta model je razdeljen na štiri elemente. V videoposnetku govorijo o pomenu motiviranja učencev za učenje. Z uporabo modela ARCS lahko povečate pozornost, samozavest in zadovoljstvo učencev v razredu.

Zdaj lahko mentor vodi pogovor z naslednjimi vprašanji:

- Ste že kdaj slišali za model ARCS?
- Kaj menite o tem? Kakšno je vaše mnenje?
- Ali imate kakšen drug način ali zamisel za spodbujanje pozornosti, zaupanja in zadovoljstva? Kako vam gre?
- Če želite model ARCS vključiti v svoj vsakodnevni pouk, kako boste to storili? Ali lahko navedete tri primere?

Naslednja dva videoposnetka se navezujeta na interakcijo z učenci, zlasti z vodenjem razreda, ki bo pozneje podrobneje obravnavano v modulu 9. Če menite, da bi učitelju začetniku koristila dodatna spodbuda, lahko o tem spregovorite tudi znotraj tega modula.

Kako ravnati z neobvladljivim srednješolskim razredom

<https://www.youtube.com/watch?V=r2a0anpxtny> (8:49)

V videoposnetku je razložena ena največjih težav pri vodenju razreda, ko učitelji potrebujejo nekaj strategij ali metodologij, kako ravnati z razredom, ki je ušel izpod nadzora. V videu najdete nasvete za nadzorovanje situacije v razredu.

Zdaj lahko mentor vodi pogovor z naslednjimi vprašanji:

- Ste se kdaj znašli v situaciji, ki je ušla izpod nadzora? Kakšni so bili vaši občutki?
- Če se še nikoli niste znašli v takšnem položaju, pomislite na primer, ko mora učitelj v vaši šoli obvladati razred, ki ni pod nadzorom. Ali mu lahko date od tri do pet nasvetov, kako naj se s tem spopade?
- Katere so glavne teme ali glavni nasveti za vodenje razreda?

Strategije upravljanja razreda za prevzem nadzora nad glasnimi učenci

<https://www.youtube.com/watch?V=u086rr7srs0> (10:32)

V videoposnetku je razložena strategija za izboljšanje vodenja zahtevnih skupin učencev. Omenjena strategija pripomore k spopadanju z različnimi stresnimi situacijami, ki lahko vzbudijo tudi določene frustracije.

Po ogledu videoposnetka lahko mentor postavi naslednja vprašanja: Ste se že kdaj znašli v situaciji, ko niste imeli nadzora nad dogajanjem v razredu? Kakšni so bili vaši občutki?

- Če se še nikoli niste znašli v takšnem položaju, pomislite na primer, ko imate na šoli učitelja, ki mora obvladati težke skupine učencev. Ali mu lahko podate tri do pet nasvetov, kako naj se s tem spopade?

---

⁴ Kratica ARCS označuje model, ki je sestavljen iz štirih sklopov: attention (pozornost), relevance (pomembnost), confidence (samozavest) in satisfaction (zadovoljstvo).

- Katere so glavne teme ali glavni nasveti za obvladovanje težavnih skupin učencev od začetka pouka?

Pogovor lahko strukturirate kakor se vam kot mentorju zdi najbolj primerno za potrebe učitelja začetnika.

Tukaj je kratka preglednica predlogov za pomoč.

Stili vodenja razreda: Kateri je vaš slog?

Čas za ogled videoposnetka	Čas za odgovore na vprašanja in razpravo o temi videoposnetka	Razmišljanja in dvomi
4:14'	20'	10'

Christy Haubegger govori o vplivu njene vzgojiteljice na njeno življenje

Čas za ogled videoposnetka	Čas za odgovore na vprašanja in razpravo o temi videoposnetka	Razmišljanja in dvomi
0:44'	20'	10'

Učiteljica angleščine Jennifer Brea je v njej videla skriti potencial

Čas za ogled videoposnetka	Čas za odgovore na vprašanja in razpravo o temi videoposnetka	Razmišljanja in dvomi
01:03'	20'	10'

Motivacija učencev: Model ARCS

Čas za ogled videoposnetka	Čas za odgovore na vprašanja in razpravo o temi videoposnetka	Razmišljanja in dvomi
4:34'	20'	10'

Kako ravnati z neobvladljivim srednješolskim razredom

Čas za ogled videoposnetka	Čas za odgovore na vprašanja in razpravo o temi videoposnetka	Razmišljanja in dvomi
8:49'	20'	10'

Strategije upravljanja razreda za prevzem nadzora nad glasnimi učenci

Čas za ogled videoposnetka	Čas za odgovore na vprašanja in razpravo o temi videoposnetka	Razmišljanja in dvomi
10:32'	20'	10'

4.2 Predloga za skupinsko delo

Del A - Uporaba študije lekcije na konkretnem projektu sodelovanja

Ta del podaja konkreten primer dejavnosti, s katero je mogoče učitelja začetnika vključiti v timsko delo. Poklic učitelja je v veliki meri odvisen od sodelovanja s sodelavci. Predlagamo, da se več učiteljev začetnikov ali drugih zainteresiranih učiteljev združi v fokusno skupino preko katere razvijajo sodelovalne prakse. Namen fokusne skupine je delo na konkretnih primerih. Glavni namen tega dela je prebrati članek o učinkoviti razpravi, izdelati konkretne študije primerov in uporabiti metodologijo za študij pouka.

KORAK 1: Ustvarjanje učinkovitih razprav v razredu

Predlagamo, da se uporabi [dokument Effective Classroom Discussions, ki ga je napisal Cashing z univerze Kansas State University](#). Cilj je, da učitelj dobi občutek, kaj pomeni dobra razprava v razredu. Namen je:

- Okrepiti praktično zbirko nasvetov za ustvarjanje razprav z učenci.
- Izboljšati sposobnost vzpostavljanja razprav o študijah primerov s sodelavci.

KORAK 2: Medsebojno sodelovanje za soustvarjanje resničnih in pomembnih študij primerov.

Mentor bo vodil usklajevanje z drugimi kolegi, da bi pridobil osnutek nedavnih zahtevnih scenarijev v razredu. Ta del naj vsebuje:

- Pogovor o tem, kakšne so zavestne in nezavedne strategije ter načrtovane in nenamerne posledice odziva oz. učiteljevega pristopa k tej situaciji?
- Kratko samorefleksijo istega učitelja o tej nalogi.

KORAK 3: Študij lekcije na podlagi scenarijev v razredu

Za organizacijo razprave in razmisleka o resničnih scenarijih se predlaga, da se delno upošteva japonski postopek sodelovanja, imenovan "[študij lekcije](#)", ki vključuje skupinsko delo in vrsto srečanj, ki so razporejena v obliki cikla. Študij učne ure je še posebej uporaben, ker je njegov izrecni cilj premagati "samostojna" razmišljanja in jih umestiti v širši proces, poleg tega pa vključuje več interakcij ena na ena in hkrati vključuje medsebojno sodelovanje.

Slika 3: Shema študije lekcije

Korak	Ukrepi	Čas
Delovni dokument IDEA: Učinkovita razprava v razredu.	-Branje članka. -Pogovor z učiteljem začetnikom (neobvezno).	45' + 30' (neobvezno)
Medsebojno sodelovanje: priprava učnih scenarijev	-Pridobivanje prostovoljcev. -Priprava študij primerov.	20' (uvodni sestanek) + 45' (priprava osnutka).
Določanje študije lekcije	-Organiziranje sestankov za razpravo o učnih scenarijih. -Določanje dnevnega reda in povezovanje z drugimi izkušenimi učitelji.	-15' (branje scenarija) -30' (razprava) -10' (povezana vprašanja in/ali poglobitev pomena in nadaljnja razprava)

Del B - Razmišljanje o drugih učnih pristopih, vključno s sodelovanjem

Drugi del tega dokumenta ponuja nekaj zamisli o tem, kako se lotiti različnih drugih učnih tehnik in pristopov, ki vključujejo sodelovanje.

Opazovanje na delovnem mestu ('Job shadowing')

Kaj je opazovanje na delovnem mestu?

Spremljanje pri delu vključuje spremljanje strokovnega delavca, v tem primeru mentorja, pri njegovem delu, v primeru izobraževanja pa učitelja z več izkušnjami. Z opazovanjem mentorja lahko bolj razumete njegov pristop in prakso.

Kako deluje opazovanje na delovnem mestu?

Spremljanje na delovnem mestu je lahko del formalnega programa, ki ga organizira srednja šola ali univerza, lahko pa gre za nenačrtovano dejavnost.

Prednosti spremljanja na delovnem mestu

Spremljanje na delovnem mestu je lahko koristno z več vidikov. Med drugim vam lahko pomaga pri oblikovanju stališč učiteljskega poklica in vam pomaga presoditi, če vam je to delo resnično všeč. Prav tako vam bo pomagalo ugotoviti, čese vaše sposobnosti ujemajo s poklicnim področjem, ki vas zanima in če se lahko vaše spretnosti prenesejo na to delovno mesto.

Ker je spremljanje dela kratkotrajna izkušnja, je lahko odličen način, da se odločite, ali želite opravljati določeno poklicno pot ali ne.

Kako se pripraviti na spremljanje na delovnem mestu

Pomembno je, da se pripravite na izkušnjo spremljanja dela, da jo boste lahko kar najbolje izkoristili.

- **Uskladite svoj urnik**

Izberite čas, ko veste, da se lahko zavežete in se z učiteljem pogovorite o najprimernejšem času za izvedbo.

- **Opravite raziskavo**

Nekaj časa namenite spoznavanju osebe, ki jo boste spremljali. Dobro je spoznati učitelja, ki ga boste spremljali, in se seznaniti s predmetom, ki ga bo izvajal. Ostanite v stiku z osebo, ki jo boste spremljali - lahko vam bo, če bo potrebno, neprecenljivo

pomagala z nasveti. Učitelju napišite tudi zahvalno pismo, ker vam je omogočil, da se učite od njega.

- **Pripravite vprašanja**

Verjetno boste imeli priložnost učitelju zastaviti vprašanja o delu, zato si jih pripravite vnaprej. Pripravite se tudi na pogovor o svojih pričakovanjih in poklicnih ciljih.

- **Zapiski**

Zabeležite si, kaj ste se naučili med izkušnjo opazovanja na delovnem mestu in zapišite vsa dodatna vprašanja, ki se vam porajajo. Pri sebi imejte beležko in pisalo.

Skupna srečanja

Skupinsko poučevanje

Pri skupnih urah sta hkrati v učilnici oba učitelja, vendar poučujeta celoten razred izmenično.

Pri skupnih urah imata oba učitelja aktivno vlogo pri poučevanju. To omogoči, da pouk pripravita dve osebi z različnimi učnimi stili. Učencem je tako predstavljen dopolnjujoč pouk, različni učni stili in osebnosti. Skupno poučevanje lahko uspešno zadovolji potrebe vseh učencev, če imata soustvarjalca:

- dovolj časa za vzpostavitev zaupnega odnosa med seboj;
- skupni čas za načrtovanje;
- priložnost uporabiti svoje strokovno znanje v razredu.

Vendar pa je za vzpostavitev delovnega odnosa, v katerem je vsak učitelj v razredu enako cenjen, potreben čas in zaupanje. Zahteva veliko časa za načrtovanje in usklajevanje urnikov ter enakopravno sodelovanje učiteljev ne le pri načrtovanju, temveč tudi pri ocenjevanju, kar pomeni, da je treba naloge ocenjevati z uporabo rubrik ali drugih nesubjektivnih metod.

Vzporedno poučevanje

Pri vzporednem pouku je razred razdeljen v dve skupini in vsak učitelj istočasno poučuje iste informacije. Vzporedno poučevanje se dobro obnese pri diferenciaciji pouka, kadar je poučevana vsebina še posebej zahtevna. Učenci imajo lahko koristi od učenja zahtevne snovi v manjši skupini.

Vzporedno poučevanje je lahko udoben način za začetek skupnih srečanj. S sošolcem skupaj načrtujete, da se prepričate, da obravnavate isto gradivo. In ker poučujeta svojo polovico razreda, je manj verjetno, da se boste počutili, kot da vas kolega pozorno opazuje.

Eden uči, drugi opazuje

Pri načinu "en učitelj poučuje, drugi opazuje" je eden učitelj glavni inštruktor, drugi pa le opazuje učenje učencev in zbira podatke, ki so lahko koristni pri določanju nadaljnjega poučevanja, kateri učenci potrebujejo dodatno pomoč in pri odločanju, kateri model skupnega poučevanja se lahko uporabi za reševanje morebitnih ugotovljenih potreb.

Zagotavljanje uspešnosti skupnega poučevanja

Skupno poučevanje ima prednosti, vendar je lahko tudi zahtevno za izvajanje. To je lahko še posebej težko za učitelje začetnike, ki so v paru z učitelji z več izkušnjami ali za učitelje, katerih filozofije poučevanja se med seboj razlikujejo. Vendar pa lahko naredite več korakov, da bo to delovalo:

- **Načrtujte, kdo kaj počne**

Ne glede na to, kateri model soustvarjanja pouka uporabljate, morate s součiteljem

premišljeno načrtovati, katere odgovornosti bo imel vsak od vaju. Načrtovanje je bistvenega pomena za uspeh vašega sodelovanja pri poučevanju.

- **Dogovorite se o pričakovanjih**

Pogovor pred srečanju o pričakovanjih glede učencev, vedenja, domačih nalog itd. vam lahko pomaga odpraviti morebitne razlike in doseči soglasje o tem, kako bo potekal vaš skupni razred. Bistveno je tudi, da si oba učitelja enakovredno razdelita upravljajne vedenja. Če se izognete situaciji "dober in slab policist", boste lažje ohranili pozitivno kulturo v razredu.

- **Razumevanje potreb vseh učencev**

Tako vi kot vaš sošolec morate razumeti potrebe vseh učencev, tudi tistih, ki se učijo in razmišljajo drugače.

- **Uporaba usmerjevalnih tabel**

Če skupna srečanja trajajo dlje kot eno samo srečanje, lahko učenci na vratih, nalogah in v učilnici vidijo, da sta obe imeni v ekipi, ki jo sestavljata.

- **Vedno si vzemite čas za sodelovanje**

Načrtovanje in razmislek o urah, ki jih poučujete skupaj, sta še posebej pomembna. Odprte komunikacijske linije, spoštljivo izražanje pomislekov ter podpora in sodelovanje skrbnika lahko pomagajo premostiti morebitne vrzeli.

This work is licensed under [CC BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

INOVA+

INOVA + Innovation Services SA

Ministry of Education and
Science of Portugal

REPUBLIC OF SLOVENIA
MINISTRY OF EDUCATION

Ministry of Education, Republic of
Slovenia

Institutouto Ekpedeftikis Politikis (Insti-
tute of Educational Policy)

Casa do Professor

Institute of Education of the
University of Lisbon

Univerza v Ljubljani

University of Ljubljana

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
UNIVERSITY of the PELOPONNESE

University of Peloponnese

IDEC SA

Fundación Universitaria Balmes

Association Petit Philosophy

Libera Università del
Mediterraneo Jean Monnet

LOOP

EMPOWERING TEACHERS PERSONAL, PROFESSIONAL AND SOCIAL

CONTINUOUS DEVELOPMENT THROUGH INNOVATIVE PEER - INDUCTION PROGRAMMES

<https://empowering-teachers.eu/>